

Regeringen
li.remissvar@regeringskansliet.se

Remiss om betänkandet En enklare hantering av vattenfrågor vid planläggning och byggande (SOU 2023:72), svar senast 2024-06-10

Er beteckning: LI2023/03629

Sammanfattning

Länsstyrelsen Värmland ser positivt på uppdraget att förenkla hanteringen av vattenfrågor vid planläggning och byggande. En del frågor såsom strandskydd bör emellertid enligt Länsstyrelsens mening utredas ytterligare eftersom konsekvenserna är svåra att förutse på det underlag som utredningen har.

Remissen ”En enklare hantering av vattenfrågor vid planläggning och byggande” är en omfattande utredning. Länsstyrelsen har valt att inte lämna synpunkter på utredningens samtliga delar.

Länsstyrelsen i Värmland har valt att fokusera på den del av utredningens förslag som gäller strandskydd samt miljökvalitetsnormer för vatten som bedöms påverka myndighetens arbete.

Länsstyrelsen Värmland tillstyrker inte de delar av utredningens lagförslag som gäller ändring av strandskydd i 7 kap miljöbalken och lagen om införande av miljöbalken som handlar om förändring av strandskyddslagstiftningen samt förslag på lagändring rörande miljökvalitetsnormer för vatten enligt 5 kap miljöbalken. Länsstyrelsen tar inte ställning till övriga förslag i utredningen.

Strandskydd

Länsstyrelsen Värmland tillstyrker inte utredningens förslag gällande strandskydd eftersom Länsstyrelsen som anförts anser att frågorna avseende strandskydd bör utredas ytterligare.

Länsstyrelsen Värmland anser det inte lämpligt att utan särskild konsekvensutredning ändra lagstiftningen i 7 kap 18 g § miljöbalken enligt utredningens förslag. Att lägga till stycket om "ändamålet" bedömer Länsstyrelsen kan komma att leda till att en negativ effekt på strandskyddets syften.

Länsstyrelsen anser att ändringen kan medföra att ökade exploateringar i nya detaljplaner möjliggörs utan att påverka på strandskyddets båda syften kan prövas. Detta kan resultera i att strandskyddets syften påverkas negativt då strandskyddsfrågan inte längre ska prövas för nya detaljplanen där tidigare detaljplanen redan prövats mot strandskyddslagstiftningen.

Med samma skäl avstyrker Länsstyrelsen i Värmland förslag till ändringen i 10 a § lagen om införande av miljöbalken. Lydelsen "om inte annat har bestämts" kan komma att bli svårt att tillämpa då förutsättningarna varierar i olika län beroende på vad det finns för beslut sedan tidigare samt den variationen av exploateringstryck som finns mellan och inom olika län. Båda ändringarna föreslås av utredningen att ändras av samma skäl, att förenkla upphävande och ändring av detaljplan, äldre generalplan, stadsplan eller byggnadsplan inom strandskyddat område.

Miljökvalitetsnormer för vatten

Förslag på ändring av 5 kap miljöbalken

Länsstyrelsen i Värmland avstyrker förslagen om förtydliganden av miljökvalitetsnormerna i 5 kap 2 § miljöbalken. Ett förtydligande av vilka kvalitetskrav som ingår i begreppet miljökvalitetsnormer för vatten skulle kunna svara på den begreppsförvirring som utredarna anser råder då de frågar sig vad som avses med uttrycket miljökvalitetsnorm för vatten. En miljökvalitetsnorm för vatten beskriver en kvalitet på ett yt- eller grundvatten ska ha vid en viss tidpunkt. Begreppsförvirringen medför dock inte några egentliga oklarheter kring den rättsverkan som normerna har enligt lagstiftningen. Ordet miljökvalitetsnorm utgör ett samlingsbegrepp för de olika typer av kvalitetskrav som kan finnas, vare sig det är konkreta gränsvärden eller en ekologisk status exempelvis. Det som

avses med miljö kvalitetsnormer för vatten anser vi är tydligt beskrivna av ansvariga myndigheter så som Havs- och vattenmyndigheten (HaV), Vattenmyndigheterna och Länsstyrelsen anser att det borde av den anledningen inte leda till svårigheter för kommuner att tillämpa vid planläggning eller byggande.

Länsstyrelsen konstaterar att utredningen själv bidrar att upprätthålla en begreppsförvirring genom att konsekvent blanda användning av begreppen miljö kvalitetsnormer för vatten och vattendirektivets miljömål.

Avsnitt 10.7.1-10.7.3

Länsstyrelsen i Värmland instämmer med utredningen att det är otydligt på vilket sätt kommuner ska genomföra sin planläggning så att miljö kvalitetsnormerna kan följas. Dock vill Länsstyrelsen tydliggöra att följa en norm betyder olika i olika situationer. Om en ekologisk status för en vattenförekomst är god så är normen uppnådd och i sådana fall får den situationen inte försämrats. Genomförande av en plan ska inte leda till eller bidra till en försämring av status. Om en vattenförekomsts status är sämre än god är miljö kvalitetsnormen (målet) i de flesta fall att god status ska nås. I de fall detta gäller får ett genomförande av en detaljplan eller annan plan inte förhindra uppnåendet eller bidra till att god status inte kan nås. I sådana fall föreligger det redan ett åtgärdsbehov för att uppnå miljö kvalitetsnormen och genomförandet av en plan ska till exempel inte omöjliggöra/ försvåra genomförandet av åtgärderna som behövs.

Slutligen delar Länsstyrelsen inte utredningens slutsatser och bedömning att förslag till ändringar i 5 kap miljö balken innebär förenklingar och förtydliganden av hur bestämmelserna om miljö kvalitetsnormer och andra miljö kvalitetsbestämmelser i 5 kap. miljö balken ska tillämpas vid planläggning.

Förslag till ändring av 2 kap 10 § PBL och 5 kap 4 § MB

I utredningen nämns att vattenmyndigheternas uppdrag att fastställa kvalitetskrav så att tillståndet i vattenförekomsterna inte försämrats inte har någon funktion idag då det inte rimmar med 5 kap § 4 miljö balken. Länsstyrelsen anser att utredarna har missförstått vattenmyndigheternas uppdrag att fastställa kvalitetskrav. Kvalitetskrav fastställs i syfte att identifiera en målkvalitet, en god status som ska nås och på så sätt driva fram ett

arbete som ska leda till att förbättra vattenkvaliteten. 5 kapitlet 4 § miljöbalken ska bidra till att målet kan nås.

Länsstyrelsen avstyrker utredningens förslag till ändring av 2 kap 10 § PBL och 5 kap 4 § MB utifrån den identifierade utmaning som bl.a. beskrivs i avsnitt 10.4.1 och 10.7.1.

Avsnitt 10.8.3 och 10.14.5

Eventuellt råder en missuppfattning i utredningen om att förklaringen till kraftigt modifierat vatten (KMV) eller tillämpning av mindre stränga krav för vattenförekomster i urbana miljöer skulle underlätta för kommunerna att förhålla sig till MKN i sin planläggning. Förklarandet av en vattenförekomst till KMV innebär bland annat att man ändrar formuleringen av målet från god ekologisk status till god ekologisk potential. Kommunen behöver dock fortfarande visa hur denna miljö kvalitetsnorm ska kunna följas, trots att planen kommer till stånd.

Utredningens förslag i avsnitt 10.8.3 och 10.14.5 verkar hantera frågor som inte har sin bakgrund i utredningsdirektiven. Vi tillstyrker därför inte förslagen om ändring av 4 kap 3 § vattenförvaltningsförordningen eller bedömningen om behov av vägledning för vattenmyndigheterna avseende konstgjorda eller kraftigt modifierade ytvattenförekomster.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av landshövding Georg Andrén med planhandläggare Jonas Meyer Dahl som föredragande. I den slutliga handläggningen har också länsråd Emma Spak, avdelningschef Tomas Sahlström, avdelningschef Annika Nilsson, rättschef Göran Wirdéus, enhetschef Anna Nordlander och miljöhandläggare Linda Nilsson medverkat.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.